

Mål 14:

LIV UNDER VANN

Tre fjerdedeler av jorda er dekket av vann. 2,5 % er ferskvann, men det aller meste er hav. De dype delene av havet er klodens minst utforskede områder. Hva skjuler seg langt der nede? Hvilke former for liv er det vi ikke har oppdaget ennå? Det vi i hvert fall vet sikkert, er at menneskene har høstet av ressursene i hav og innsjøer til alle tider, men ikke vært like flinke til å ta vare på disse blå skattkamrene.

I praksis blir havet brukt som en gedigen søppel-plass. Ifølge FNs miljøprogram havner åtte millioner tonn plast i havet hvert år¹⁵. Plasten har blitt en stor trussel mot fisk og fugl og andre dyr som lever i eller nær havet. Bærekraftsmål nummer 14 sier at statene skal bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling. Å redusere havforurensning, unngå overfiske og verne havets økosystemer er viktige tiltak for statene og næringslivet. Dette er et område hvor internasjonalt samarbeid er avgjørende. Det må også til at du og jeg blir mer bevisst på hvor viktig det er å verne livet under vann, og handler ut fra det.

Teologisk refleksjon

«Her er havet, stort og vidt, med en talløs vrimmel av dyr, både små og store [...]. Alle venter på deg, at du skal gi dem mat i rett tid» (Salme 104, 25–27). Slik beskriver Bibelen livet under vann. Først som et rikt mangfold, med en vrimmel av liv langt utover det mennesker vet om og kan forestille seg. Dernest som arena for Guds omsorg. Gud er livgiveren overalt i skaperverket, derfor priser «hav og grummen hval» Guds navn, som Petter Dass synger (salme 278 i Norsk salmebok). Livet handler om mer enn menneskene, livet vårt er vevd inn i en sammenheng som er mye større enn det vi selv er.

Vår moderne tankegang kan få oss til å oppfatte det ukjente som uviktig. Det vi ikke ser, behøver vi ikke bry oss om. Kanskje det er derfor vi har fylt havet med så mye søppel at livet i havet er truet. Eller vi har tenkt at havet bare har interesse hvis vi har nytte av det. Så kan vi bare tømme det for ressurser, raskt og effektivt.

Skapertroen fastholder at alt liv har verdi i seg selv, og at det ikke finnes bærekraftig forbruk uten bærekraftig forvaltning. Det gjelder også livet under vann.

Spørsmål

- Sitatet fra salme 104 oppfordrer til ærefrykt for livet under vann. Hva kan grunnen være til at dette er et tema som sjelden har fått oppmerksomhet i kristen forkynnelse?
- Hvordan kan ærefrykt for livet under vann komme konkret til uttrykk, i kirke og i samfunn?

Utfordringer

Hvordan kan dere endre forbruk og daglige rutiner for å redusere mengden av plastavfall til havet?

Kjenner dere til bedrifter som dere kan utfordre til å redusere sitt bidrag til plastavfall i havet?

Bønn

*Gud, du som lodder havets dybder,
tilgi oss at vi forurensner og ødelegger.
Gi oss visdom og nye sjanser
til å la fisken svømme og bølgene bryte fritt,
og høste klokt og med takknemlighet fra verdens hav.*

Alt og alle i dine hender, Gud. Amen.